

การเรียนรู้การสอนภาษาไทยโดยใช้นิทานที่เกี่ยวกับไก่สำหรับนักศึกษาชาวเมียนมา*

Shun Lae Win**

สุภัค มหาวรรการ***

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสื่อการสอนภาษาไทยโดยใช้นิทานที่เกี่ยวกับไก่สำหรับนักศึกษาชาวเมียนมา ผลการวิจัยพบว่า ไก่เป็นสัตว์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและเมียนมา โดยมีนิทานที่เกี่ยวกับไก่ซึ่งสามารถนำไปสร้างเป็นสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยแก่นักศึกษาชาวเมียนมาได้ ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ไก่ในวัฒนธรรมไทย (2) การเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้การอ่านนิทาน และ (3) การสอนนิทานเรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไก่พิเศษ” ให้แก่ชาวเมียนมา ผู้วิจัยพบว่า นิทานที่เกี่ยวกับไก่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับนักศึกษาชาวเมียนมา และทำให้นักศึกษาชาวเมียนมาเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น

คำสำคัญ : การเรียนการสอนภาษาไทย ประเทศเมียนมา การอ่านนิทาน ไก่

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์เรื่อง “หนังสืออ่านเพิ่มเติมทักษะการอ่านเรื่อง “ไก่” สำหรับนักศึกษาชาวเมียนมา” หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย วิชาเอกภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภัค มหาวรรการ

** นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*** อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Teaching Thai language with story of related chicken for Myanmar students

Shun Lae Win**

Supak Mahawarakorn

Abstract

The objective of this article was to create a medium of teaching by using stories about chicken for Myanmar students. The research found that the chicken is an animal related to Thai and Myanmar culture. So, it could be used as a medium to teach Thai language with stories related to chickens for Myanmar students. In this article, the researcher studied 3 issues: (1) chicken in Thai culture (2) teaching Thai language by using stories (3) teaching the story “Merit who has eaten magic chicken” for Myanmar students. The researcher found that stories related to chickens are useful for teaching Thai language to Myanmar students and make Myanmar students understand Thai language more.

Keywords : Thai language teaching, Myanmar, Reading story of chicken.

บทนำ

ปัจจุบันคนเมียนมาสนใจเรียนภาษาไทยจำนวนมากเนื่องจากประเทศไทยลงทุนทำธุรกิจในประเทศเมียนมาจึงต้องการคนที่รู้ภาษาไทย นายพิษณุ สุวรรณะชญ เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากล่าวถึงการเรียนภาษาไทยที่ทำให้ชาวเมียนมามีโอกาสในการทำงานว่า “นักศึกษาเอกภาษาไทยของมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศย่างกุ้ง (YUFL) ถือว่าเป็นนักศึกษาระดับหัวกะติของเมียนมาบัณฑิตรุ่นแรกจะมีขีดความสามารถภาษาไทยอยู่ในระดับดี ทั้งในด้านการสื่อสาร อ่านเขียน และไวยากรณ์การเรียนภาษาไทยของชาวเมียนมาที่เพิ่มขึ้นจะเป็นอีกปัจจัยสำคัญในการเปิดประเทศและพัฒนาทางเศรษฐกิจของเมียนมา และเชื่อว่าการเรียนภาษาไทยของนักศึกษาชาวเมียนมาจะมาพร้อมกับโอกาสของวิชาชีพในอนาคตอีกด้วย” (Su Su Khin, 2554, น. 11) จึงทำให้เห็นว่า การเรียนการสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศย่างกุ้ง (YUFL) มีชื่อเสียงในประเทศเมียนมาและทำให้มีนักศึกษาต้องการเรียนภาษาไทยเพิ่มขึ้นทุกปี

ในหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศย่างกุ้ง (YUFL) ใช้ทักษะการอ่านเป็นหลัก “กิจกรรมในห้องเรียนส่วนมากเป็นการอ่านจับใจความ แปลภาษาเมียนมาจากภาษาไทยหรือแปลภาษาไทยจากภาษาเมียนมา ให้ผู้เรียนอ่านและให้เขียนสรุป หรือแต่งประโยค รวมถึงวิจารณ์คดีประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเน้นสอนการอ่านเป็นหลัก” (อารยา อนันต์ประภฤติ, 2559, น. 89) จึงทำให้เห็นว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ใช้ในการเรียนการสอน และนักศึกษาชาวเมียนมาชอบทักษะการอ่านมากกว่าทักษะ อื่น ๆ ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะที่สำคัญมากสำหรับนักศึกษาชาวเมียนมา นักศึกษาชาวเมียนมาชอบอ่านนิทานเพราะนิทานมีเนื้อหาที่น่าสนใจ อ่านแล้วเพลิดเพลิน โดยเฉพาะชอบอ่านนิทานที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาหรือนิทานที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม

ผู้วิจัยศึกษาภาษาและวัฒนธรรมแล้วพบว่า คนไทยและคนเมียนมานิยมเลี้ยงไก่มาก “ไก่เป็นสัตว์เลี้ยงของมนุษย์ตั้งแต่อดีต เพราะไก่มีประโยชน์มาก มนุษย์นำไก่มาเลี้ยงเพื่อกิน เพื่อดูเล่น หรือเพื่อเล่นพนัน” (พัชรี ลิธิฐาน, 2544, น. 79) ในภาษาไทยเรื่องเกี่ยวกับไก่มีจำนวนมาก เช่น สำนวนที่เกี่ยวกับไก่ นิทานที่เกี่ยวกับไก่ การละเล่นที่เกี่ยวกับไก่ เป็นต้น ไก่มีความเกี่ยวข้องกับทั้งภาษาและวรรณคดี ความเชื่อ และวิถีชีวิตของไทย ไก่จึงเป็นสัตว์ที่อยู่ในทั้งวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมเมียนมา

เรื่องไก่เป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะปรากฏทั้งด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวรรณคดี ความรู้ที่เกี่ยวกับไก่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเมียนมา การอ่านนิทานที่เกี่ยวกับไก่ทำให้นักศึกษาชาวเมียนมาสามารถฝึกทักษะการอ่าน และเข้าใจวัฒนธรรมไทยมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษานิทานที่เกี่ยวกับไก่เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเมียนมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษานิทานที่เกี่ยวกับไก่เพื่อนำไปสอนภาษาไทยให้นักศึกษาชาวเมียนมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยที่ประเทศเมียนมา
2. ศึกษาเรื่องไก่ในภาษาและวัฒนธรรม
3. ศึกษาการอ่านนิทานและความสำคัญของการสอนภาษาไทยโดยใช้นิทาน
4. สังเคราะห์ข้อมูลและสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้นิทานที่เกี่ยวกับไก่
5. สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า นิทานที่เกี่ยวกับไก่สามารถนำไปใช้ได้ในการเรียนการสอนภาษาไทยแก่นักศึกษาชาวเมียนมา โดยผู้วิจัยศึกษา 3 ประเด็น ได้แก่ ไก่ในวัฒนธรรมไทย การเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้การอ่านนิทาน และการสอนนิทานเรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไก่พิเศษ” ให้แก่ชาวเมียนมา

1. ไก่ในวัฒนธรรมไทย

ไก่เป็นสัตว์ที่ทุกชาติรู้จัก ไก่เป็นสัตว์ปีกเหมือนนก แต่บินได้ไม่ไกลแบบนก ไก่ตัวผู้จะมีขนที่มีสีสวยงาม ส่วนไก่ตัวเมียจะออกไข่และเลี้ยงลูก เอกลักษณ์ของไก่คือ การขัน ซึ่งเป็นการบอกเวลาอย่างหนึ่ง คนไทยจึงนิยมเลี้ยงไก่ตั้งแต่อดีต “ชาวไทยเลี้ยงไก่นานมาแล้ว คนไทยผูกพันกับไก่ ไก่จะขันเป็นเวลา ไก่เป็นนาฬิกาปลุก คนไทยจึงเลี้ยงไก่ไว้เพื่อฟังเสียงบอกเวลาตอนเช้า หรือตอนเย็น” (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2544, น.40) ไก่จึงอยู่ในวิถีชีวิตของชาวไทยตั้งแต่อดีต การเลี้ยงไก่ทำให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทยโดยเฉพาะการกินอาหาร ไก่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงมาก เมื่อแขกหรือญาติมาเยี่ยมบ้าน ก็นำไก่ที่เลี้ยงไว้มาทำเป็นอาหารรับแขก คนไทยจึงผูกพันกับไก่อมาก

ในวัฒนธรรมไทยมีเรื่องเกี่ยวกับไก่จำนวนมาก เช่น ปีนักษัตรปีระกามีสัญลักษณ์เป็นรูปไก่ คนที่เกิดปีระกานิยมใช้ของที่มีรูปไก่เป็นเครื่องหมาย นอกจากนี้คนไทยที่เกิดปีระกาจะไปไหว้พระธาตุทริภุชชัยที่จังหวัดลำพูน “พระธาตุทริภุชชัยเป็นพระธาตุประจำปีเกิดของผู้ที่เกิดในปีไก่ (ปีระกา) คนไทยเชื่อกันว่า ถ้ามีชีวิตอยู่เมื่อมีเคราะห์ หรือ มีอุปสรรคในชีวิต อย่างน้อยครั้งหนึ่งควรไปไหว้” (ทศพล จังพานิชกุล, 2547, น. 47) ไก่จึงสำคัญในด้านความเชื่อของคนไทย นอกจากนี้ไก่อังปรากฏในวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น การละเล่นของไทย ได้แก่ ขนไก่ ตีไก่

ในด้านประวัติศาสตร์ของไทย ไก่ถือเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมืองของคนไทย สมัยอยุธยา สมเด็จพระนเรศวรไปเป็นตัวประกันที่เมืองหงสาวดี เมื่อเสด็จเมืองหงสาวดี พระนเรศวรนำไก่ไทยไปด้วย ครั้งหนึ่งพระองค์ชนไก่กับมหาอุปราชของเมืองหงสาวดี เมื่อชนไก่แล้วไก่ของพระนเรศวรชนะพระมหาอุปราชจึงทรงถามว่า “ไก่ของเชลยตัวนี้เก่งจริงหรือ” พระนเรศวรทรงตอบได้ว่า “ไก่ตัวนี้ดีพนักเอาจริงกันได้เลย” จะได้เห็นว่าการชนไก่มีตั้งแต่อดีต ไก่จึงมีบทบาทที่สำคัญมากในทางประวัติศาสตร์

ในด้านภาษาและวรรณคดี มีเรื่องเกี่ยวกับไก่จำนวนมาก ทั้งสำนวน เพลง บทอาขยาน นิทาน และวรรณคดี นิทานที่เกี่ยวกับไก่อีกทั้งนิทานพื้นบ้าน นิทานชาดก และนิทานอีสป

2. การเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้การอ่านนิทาน

2.1 ความสำคัญของนิทานและการเรียนภาษาจากการอ่านนิทาน นิทานเป็นเรื่องที่สืบทอดกันมานานแล้ว เป็นเรื่องเล่า ความสำคัญของนิทานคือ อ่านเพื่อความสุข ความเพลิดเพลิน เด็กฟังนิทานจากพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย โดยไม่ทราบว่าเป็นนิทานที่ฟังมาจากที่ไหน ใครเป็นคนแต่ง แต่ผู้ฟังจำเนื้อหาของนิทานได้ “เนื้อหาของนิทานส่วนใหญ่เป็นเรื่องจินตนาการ หรือเรื่องสมมุติ ผู้แต่งเน้นความบันเทิง ความสนุกเป็นหลัก และแทรกคติสอนใจ ภาษาที่ใช้ในนิทาน ส่วนใหญ่ไม่เป็นภาษาทางการ เป็นภาษาธรรมดาที่คนทั่วไปเข้าใจ เน้นการใช้สำนวนเพื่อบอกเล่าเหตุการณ์สำคัญ หรือพฤติกรรมของตัวละคร” (ศิริพร ณ ถลาง, 2558, น.167) จึงทำให้เห็นว่าเนื้อหาที่อยู่ในนิทานส่วนใหญ่เน้นความสุข และใช้ภาษาที่ง่าย ในนิทานมีคติสอนใจ สร้างตัวละครที่พฤติกรรมดี และตัวละครที่พฤติกรรมไม่ดี เพื่อให้ผู้อ่านผู้ฟังเข้าใจเรื่องที่ควรทำ และเรื่องที่หลีกเลี่ยง จึงเป็นการสอนเรื่องธรรมหรือคติสอนใจอย่างหนึ่ง

ประโยชน์ของการอ่านนิทานมีหลายอย่าง สิ่งแรกที่ทุกคนได้จากนิทานคือ ความสุข และความบันเทิง “นิทานช่วยส่งเสริมความเข้าใจทางภาษา เพราะการอ่านนิทานทำให้รู้จักคำ ประโยค ช่วยให้

เข้าใจความหมายของคำศัพท์หรือประโยค และสามารถนำคำหรือประโยคเหล่านี้ไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้การอ่านนิทานยังมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาอีกด้วย เช่น ทักษะการฟัง ทักษะการพูด และทักษะการเขียน” (ศิริพร ณ ถลาง, 2558, น.230) นิทานจึงเป็นสื่อการเรียนรู้ การสอนอย่างหนึ่ง สมัยก่อนนิทานเป็นเรื่องเล่าเพื่อให้ผู้ฟังมีความสุข สมัยนี้นิทานเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะการสอนภาษาต่างประเทศหรือการสอนภาษาที่สอง มักใช้นิทานเป็นสื่อการเรียนรู้ เพราะนิทานมีภาษาที่ง่าย ผู้อ่านสามารถจำคำศัพท์จากนิทานได้ สามารถเรียนรู้ไวยากรณ์ และการใช้ภาษาไทยได้ เป็นต้น การอ่านนิทาน ทำให้เข้าใจวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ ดังนั้นนิทานจึงเป็นสื่อกลางที่ทำให้นักศึกษาเมียนมาร์รู้จักภาษาไทยและสนใจภาษาไทยมากขึ้น

ผู้วิจัยพบว่านิทานให้ทั้งความบันเทิงและความรู้ การอ่านนิทานจึงเป็นการเรียนด้วยความสนุก ในการสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเมียนมาต้องใช้ภาษาที่ง่าย ซึ่งไม่เหมือนหนังสือทั่วไปที่คนไทยอ่าน ต้องเป็นเนื้อเรื่องที่คนเมียนมารู้จักและคุ้นเคย และต้องเหมาะสมกับระดับภาษาของผู้เรียน ดังนั้นจึงควรนำนิทานที่นักศึกษาชาวเมียนมาคุ้นเคยมาสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย เช่น สอนคำศัพท์ สอนไวยากรณ์ไทย และสอนการอ่านจับใจความ การอ่านวิเคราะห์ เป็นต้น นอกจากการฝึกทักษะการอ่านแล้ว สามารถฝึกได้ทั้งทักษะการฟัง การพูด และการเขียนด้วย

2.2 การเรียนภาษาไทยโดยใช้นิทานชาดก ประเทศเมียนมาเป็นประเทศที่นับถือพุทธศาสนาเหมือนประเทศไทย เรื่องที่เกี่ยวกับพระไตรปิฎกจึงมีอิทธิพลในประเทศเมียนมา ชาวเมียนมาศรัทธาในพุทธศาสนา นับถือศาสนาพุทธอย่างเคร่งครัด ตั้งแต่สมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน “ในยุคพุทธกาล พระพุทธศาสนามีความเจริญ กษัตริย์ทุกพระองค์ของแต่ละยุคนับถือศาสนาพุทธและยกย่องวรรณกรรม วรรณคดีที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา ในสมัยพระเจ้ามินดงให้จารึกพระไตรปิฎกลงบนแท่งหินอ่อน จำนวน 370 แผ่น” (พระสุธีธรรมานันท์, 2557, น.13) พุทธศาสนาจึงเป็นศาสนาประจำชาติของชาวเมียนมา การนับถือศาสนาพุทธมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรม เพราะความเชื่อ ทัศนคติต่าง ๆ ของชาวเมียนมาเกี่ยวกับการนับถือศาสนาพุทธ วรรณกรรม วรรณคดีที่เกี่ยวกับพุทธศาสนามีจำนวนมากในประเทศเมียนมา ชาวเมียนมาต้องเรียนวรรณกรรม วรรณคดีที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา ตตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะพุทธประวัติและนิทานชาดก นิทานชาดกจึงสำคัญในประเทศเมียนมา โดยนำมาเป็นบทเรียนในระดับชั้นประถม

นักศึกษาชาวเมียนมาคู่เคยและรู้จักนิทานชาดกมาก “นิทานชาดกหมายถึง เรื่องพระพุทธเจ้าที่มีมาในชาติก่อน ๆ เป็น 1 ใน 9 ส่วนของคัมภีร์วินัยปิฎก” (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 375) นิทานชาดกเป็นส่วนหนึ่งของพระไตรปิฎก ในเนื้อเรื่องอธิบายพฤติกรรมตัวละครด้วยกฎแห่งกรรม การเวียนว่ายตายเกิด โยงให้เห็นว่าพระโพธิสัตว์นั้นคือพระพุทธเจ้าในชาตินี้

ผู้วิจัยจะนำนิทานชาดกไปสอนภาษาไทยให้นักศึกษาชาวเมียนมา เพราะนักศึกษาชาวเมียนมารู้จักและคุ้นเคยกับนิทานชาดก ซึ่งจะทำให้เข้าใจภาษาไทยง่ายขึ้น และจำภาษาไทยได้มากขึ้น การนำนิทานชาดกไปสอนภาษาไทยจึงเหมาะกับนักศึกษาชาวเมียนมามาก เพราะทำให้เข้าใจภาษาไทยมากขึ้นและฝึกทักษะต่าง ๆ ได้

3. การสอนนิทานเรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไก่พิเศษ” ให้แก่ชาวเมียนมา

การเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้นิทานชาดกต้องเป็นนิทานที่มีเนื้อหาคล้ายกับวัฒนธรรมเมียนมา โดยเฉพาะต้องมีเนื้อหาที่นักศึกษาชาวเมียนมาคุ้นเคย ทั้งสังคมไทยและสังคมเมียนมาเป็นสังคมพุทธศาสนา นิทานสอนเรื่องการทำบุญและชี้ให้เห็นกุศลที่เกิดจากความตั้งใจ พระพุทธเจ้าตรัสนิทานที่เกี่ยวกับบุญแล้ว สอนเรื่องบุญและกรรม ตัวอย่างเช่น เรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไถ่เวศ (สิริชาดก)” นักศึกษาเมียนมาทุกคนรู้จัก

นิทานเรื่องนี้จากรายการการถ่ายทอดนิทานชาดกสำหรับเด็กซึ่งถ่ายทอดทุกเช้าในรายการโทรทัศน์ของเมียนมา ผู้วิจัยจึงจะนำเรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไก่พิเศษ (สิริชาดก)” ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย

3.1 เนื้อเรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไก่พิเศษ”กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในเมืองพาราณสีมีพระเจ้าพรหมทัตเป็นพระมหากษัตริย์ ในเมืองดักกศิลา มีพราหมณ์หนุ่มคนหนึ่ง เมื่อบิดามารดาเสียชีวิตจึงออกบวชเป็นฤๅษีในหิมวันตประเทศ วันหนึ่งเดินทางไปจนถึงพระราชอุทยานของพระเจ้าพาราณสีจึงพักค้างคืน วันรุ่งขึ้นเดินทางถึงประตูเรือนของนายควาญช้าง นายควาญช้างเห็นฤๅษีแล้วนับถือฤๅษีมาก จึงเชิญไปอุทยานและจัดสำหรับอาหารทุกวัน

วันหนึ่งคนตัดฟืนกลับมาไม่ทันเข้าเมืองเพราะประตูเมืองปิดตามเวลา จึงเอาหญ้ามาเป็นหมอนแล้วนอนที่ศาลเจ้าแห่งหนึ่ง ในศาลนั้นมีไก่จำนวนมาก ไก่สองตัวทะเลาะกัน เพราะไก่ที่อยู่บนกิ่งไม้ถ่ายอุจจาระลงมาที่ไก่ตัวล่าง ไก่ตัวล่างจึงร้องขึ้นว่า “ใครถ่ายมา” ไก่ตัวข้างบนบอกว่า “ขอโทษที่ไม่เห็น และไม่คิดว่ามีใครนอนอยู่ข้างล่างเรา” ขอโทษเสร็จแล้วถ่ายลงไปอีก ไก่ตัวล่างจึงโกรธมาก และพูดว่า “เจ้าไม่รู้หรือว่าข้ามีฤทธิ์ ใครได้กินเนื้อของข้าที่สุกด้วยถ่านไฟ ในเช้านี้จะได้ทรัพย์พันกหาปณะ” ไก่ตัวข้างบนก็ตะโกนบอกว่า “เจ้ามีฤทธิ์น้อยกว่าข้า ใครได้กินเนื้อลำของข้าจะได้เป็นพระราชชา ใครกินเนื้ออก ถ้าเป็นบุตรจะได้เป็นเสนาบดี ถ้าเป็นสตรีจะได้เป็นอัครมเหสี ใครได้กินเนื้อติดกระดูกของข้า ถ้าเป็นคนธรรมดาจะได้เป็นขุนคลัง ถ้าเป็นฤๅษีหรือพระจะได้เป็นปุโรหิตประจำราชตระกูล” ไก่สองตัวทะเลาะกัน คนตัดฟืนได้ยินไก่สองตัวนั้นทะเลาะกันก็อยากเป็นพระราชชา จึงปีนขึ้นไปจับไก่ตัวข้างบนฆ่าแล้วห่อไว้ เมื่อประตูเมืองเปิด เขาจึงรีบกลับบ้านและนำไก่ให้ภรรยา แล้วบอกว่า “ทำอาหารดี ๆ นะ ไก่ตัวนี้มีอานุภาพมาก ถ้าได้กินไก่ตัวนี้แล้วข้าจะเป็นพระราชชา เจ้าจะเป็นอัครมเหสี” เมื่อภรรยาทำเสร็จแล้วก็ยกให้สามีรับประทาน คนตัดฟืนยังไม่รับประทานทันที บอกภรรยาว่า “อย่าพึ่งทานเลย เราเอาภาชนะใส่อาหารนี้ไปริมฝั่งแม่น้ำคงคากันเถอะ เพราะเราจะได้เป็นพระราชชา เราควรอาบน้ำให้เรียบร้อยแล้วค่อยทานอาหารนี้กัน”

สองสามีภรรยานำภาชนะใส่ข้าว และแกงไก่วางไว้ที่ริมฝั่งแม่น้ำคงคา คิดว่าอาบน้ำเสร็จแล้วจะกิน ในเวลานั้นมีลมแรงพัดเอาภาชนะใส่ข้าวและแกงไก่ตกลงไปในแม่น้ำ สองสามีภรรยาจึงไม่ได้กินไก่

ครานั้นนายควาญช้างกำลังอาบน้ำให้ช้างในแม่น้ำคงคาทางใต้ เห็นภาชนะใส่ข้าวและแกงไก่ที่ถูกกระแสน้ำพัดมา จึงให้ลูกน้องเก็บและนำกลับไปให้ภรรยาของตน ขณะนั้นฤๅษีไปเยี่ยมบ้านนายควาญช้าง จึงเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ

ฤๅษีเห็นแกงไก่จึงแบ่งเป็นสามส่วน ส่วนที่เป็นเนื้อลำให้นายควาญช้าง ส่วนเนื้ออกให้ภรรยา นายควาญช้าง ส่วนเนื้อที่ติดกระดูกเป็นของฤๅษี ฤๅษีกล่าวว่า “อีกสามวันจากนี้ไป ท่านจะได้เป็นพระราชชา อย่าประมาททุกสิ่งทุกอย่าง” ในวันที่สาม พระเจ้าสามนตราชยกทัพมาที่เมืองพาราณสี พระเจ้าพาราณสีให้นายควาญช้างเป็นพระราชชาแล้วทรงสั่งว่า “ปลอมตัวเหมือนข้า และชี้ข้างรบ” พระเจ้าพาราณสีปลอมตัวเป็นคนธรรมดาอยู่ในหมู่เสนา ถูกลูกศรจึงสวรรคต นายควาญช้างรู้ว่าพระเจ้าพาราณสีสวรรคตแล้ว จึงเบิกเงินจากพระคลังหลวงแล้วให้คนตีกลองประกาศว่า “ใครต้องการทรัพย์ให้ช่วยกันออกรบ” ประชาชนอยากได้เงินจึงออกไปสู้และชนะ ประชาชนจึงรักนายควาญช้าง อำมาตย์ทั้งหลายปรึกษากันว่า “เราจะตั้งใครเป็นพระราชชา ก่อนพระเจ้าพาราณสีสวรรคตทรงสั่งนายควาญช้างเป็นพระราชชาและเป็นผู้คุมกองทัพ และการศึกครั้งนี้ชนะเพราะสติปัญญาของนายควาญช้าง” จึงตกลงกันว่า นายควาญช้างเหมาะสมที่จะเป็นพระราชชา จึงทำพิธีแต่งตั้งนายควาญช้างเป็นพระราชชา ภรรยาของนายควาญช้างเป็นอัครมเหสี ฤๅษีเป็นปุโรหิตประจำราชตระกูล

3.2 กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยจากนิทานเรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไก่พิเศษ” นิทานเรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไก่พิเศษ” ช่วยเพิ่มพูนความรู้ภาษาไทยแก่นักศึกษาชาวเมียนมาโดยใช้วิธีการสอน 3 ประการ ได้แก่ การสอนคำศัพท์ การอ่านจับใจความ และการวิเคราะห์ตัวละคร

3.2.1 การสอนคำศัพท์ จากนิทานเรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไถ่พิเศษ (สิริขาดก)” มีคำศัพท์ที่คล้ายกับภาษาเมียนมา เมื่อนักศึกษาเรียนคำศัพท์พวกนี้แล้วจะจำได้ง่าย เพราะนักศึกษาเมียนมารู้จักนิทานเรื่องนี้ซึ่งใช้ภาษาเมียนมาแล้ว ผู้วิจัยแปลความหมายเป็นภาษาเมียนมาด้วย

ตัวอย่าง

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย	ความหมาย ภาษาเมียนมา
ขุนคลัง	ขุน-คลัง	น. ผู้ทำหน้าที่ดูแลรักษาเงิน ทรัพย์สิน	b@mpdk;
คุม	คุม	ก. กำกับ ป้องกันรักษา	xdef;csKyfonf
นายควาญช้าง	นาย-ควาน-ช้าง	น. ผู้ที่ดูแลช้าง	qifxdef;
เบิกเงิน	เบิก-เงิน	ก. ขอให้จ่าย ออกเงินให้จ่าย	aiGxkwfonf
ประกาศ	ประ-กาด	ก. แจ้งให้ทราบ	aMunmonf
ประมาท	ประ-หมาด	ก. ขาดความรอบคอบ ไม่ระวัง	ayghavsmUonf
ปลอมตัว	ปลอม-ตัว	ก. ทำให้เหมือนคนหนึ่งเพื่อให้ คนอื่น เข้าใจผิดว่าเป็นคนนั้น	[efaqmifonf? ta,mifaqmifonf
บุโรหิต	บุ-โร-หิต	น. พรหมณ์ที่ปรึกษาของ พระมหากษัตริย์	yka&m[dwf
พระคลัง	พระ-คลัง	น. เงิน ทรัพย์สินของพระราช	bk&ihfb@m
พรหมณ์	พราม	น. คนในวรรณะที่ 1 ของสังคมฮินดู	ykPÖm;
ฟืน	ฟืน	น. ไม้สำหรับใช้ก่อไฟ	xif;
ภาชนะ	พา-ชะ-นะ	น. เครื่องใช้สำหรับใส่ จาน ถ้วย เป็นต้น	xnfhp&mjcif;? awmif;ponf
ฤทธิ์	ริด	น. พลังพิเศษ แรงอำนาจ	wefcdk;
ศาลเจ้า	सान-เจ้า	น. อาคารเล็ก ๆ สร้างให้ เทวดา หรือเจ้าที่อาศัยอยู่	ewfeef;
สติปัญญา	สะ-ติ-ปัน-ยา	น. ความรู้ ความสามารถ	todynm
สวรรคต	สะ-หวัน-คต	ก. เป็นคำราชาศัพท์ หมายถึงเสียชีวิต	ewf&GmpHonf
อัคมเหสี	อัก-คะ-ระ-มะ-เห-สี	น. ภรรยาเอกของกษัตริย์	rdzk&m;acgifMuD;
อำนาจ	อา-นุ-พาบ	น. อำนาจ	tpGrf;
อุจจาระ	อุด-จา-ระ	น. ชี้	rpif
อุทยาน	อุด-ทะ-ยาน	น. สวน	O,smOf

3.2.2 การทำกิจกรรมการอ่านนิทานเรื่อง “ผู้มีบุญที่ได้กินไถ่พิเศษ” จากนิทานเรื่อง “ผู้มีบุญ
ได้กินไถ่พิเศษ (สิริขาดก)” ผู้วิจัยสร้างกิจกรรมแบบฝึกหัดหลายอย่าง เช่น การแต่งประโยค การตอบคำถามแบบ
ถูกผิด และการตอบคำถาม เป็นต้น อ่านนิทานเรื่องนี้แล้วสามารถจับใจความได้ เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร
และผลเป็นอย่างไร เป็นต้น

ตัวอย่าง

คำชี้แจง จงวิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ ข้อใดถูกจงเขียนเครื่องหมาย (✓) ข้อใดผิดจงเขียนเครื่องหมาย (✗)

- _____ 1. ในเรื่อง “คนตัดพินกับนายควาญช้าง” มีตัวละคร ทั้งคนและไก่อรวม 5 ชีวิต
- _____ 2. ในเรื่องนี้ คนตัดพินไม่ได้กินไก่เพราะไม่มีบุญจะได้เป็นกษัตริย์
- _____ 3. “อย่าพึ่งทานเลย เราเอาภาชนะใส่อาหารนี้ไปริมฝั่งแม่น้ำคงคากันเถอะ เพราะเราจะได้เป็นพระราชหลังจากกินไก่นี้ จึงต้องอาบน้ำให้เรียบร้อยแล้วค่อยทานอาหารนี้กัน” จากข้อความดังกล่าว ทำให้เห็นว่า วัฒนธรรมการอาบน้ำคือ ก่อนทำสิ่งสำคัญนิยมอาบน้ำก่อน
- _____ 4. ภรรยาของคนตัดพินเป็นภรรยาที่ไม่ทำตามสามี
- _____ 5. ภรรยาของนายควาญช้างเป็นผู้ไม่มีบุญ
- _____ 6. ในเรื่องนี้มีวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับศาสนา คือ การฆ่าไก่
- _____ 7. นายควาญช้างเป็นผู้ประมาทและมีบุญ จึงได้เป็นกษัตริย์
- _____ 8. คนตัดพินเป็นคนดี และเป็นคนแรกที่ได้ไก่ แต่ไม่มีบุญจะเป็นกษัตริย์
- _____ 9. นายควาญช้างได้เป็นกษัตริย์เพราะมีบุญที่ได้กินไก่พิเศษ
- _____ 10. ในเรื่อง “คนตัดพินกับนายควาญช้าง” สอนให้รู้ว่า ในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดได้มาโดยง่าย ทุกอย่างขึ้นอยู่กับ การกระทำและบุญวาสนา

3.2.3 การอ่านวิเคราะห์ การอ่านวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านระดับสูง โดยแยกข้อมูลเป็นส่วนต่าง ๆ และบอกกว่ามีความสำคัญอย่างไร เช่น การวิเคราะห์ตัวละครว่ามีนิสัยอย่างไร เป็นคนอย่างไร มีบทบาทอย่างไร เป็นต้น ในนิทานเรื่องนี้มีตัวละครที่ต้องวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

พระโพธิสัตว์

เป็นฤๅษีและเป็นอาจารย์ของนายควาญช้าง สามารถมองเห็นโชคชะตาของคนอื่นว่าจะเป็นอย่างไร

นายควาญช้าง

เป็นผู้มีบุญ อาชีพเป็นหัวหน้าผู้ดูแลช้าง และเป็นหัวหน้าที่เก่ง มีความกล้าหาญ และมีสติปัญญา จึงได้เป็นพระราช

คนตัดพิน

เป็นคนแรกที่ยกไก่นำมาได้แล้วจะได้เป็นพระราช แต่บุญไม่พอและเป็นคนประมาท สุดท้ายไม่ได้เป็นอะไร

ภรรยาของนายควาญช้าง

มีบุญที่ได้กินแกงไก่และได้เป็นอัครมเหสี เป็นภรรยาที่ดี ทำตามสามี

ภรรยาของคนตัดพิน

เป็นภรรยาที่ดี ทำตามสามีสั่ง แต่ไม่มีบุญเพราะเป็นคนทำแกงไก่แต่ไม่ได้กิน จึงไม่ได้เป็นอัครมเหสี

พระเจ้าพาราณสี

เป็นกษัตริย์และมีหน้าที่ป้องกันประเทศ แต่ไม่มีความกล้าหาญ

ไก่ 2 ตัว

เป็นต้นกำเนิดของเรื่อง เป็นสัตว์สำคัญมาก ไก่เป็นสัตว์มงคลและเป็นสัตว์ที่น่าโชค ในเรื่องนี้เห็นพฤติกรรมของไก่คือไก่ตื่นตั้งแต่เช้า

นักศึกษาเมียนมาต้องทำกิจกรรมเพื่อฝึกการวิเคราะห์ตัวละครจากการอ่านนิทานเรื่องนี้

คำชี้แจง จงวิเคราะห์ตัวละครที่กำหนดไว้

นายความข้าง

มีนิสัยอย่างไร _____

ทำไมไม่ได้เป็นพระราชา _____

คนตัดฟืน

มีนิสัยอย่างไร _____

ทำไมไม่ได้เป็นพระราชา _____

สรุปและอภิปรายผล

การเรียนการสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศย่างกุ้ง (YUFL) ใช้ทักษะการอ่านเป็นหลัก โดยผู้เรียนสนใจเรียนเรื่องวัฒนธรรม ผู้วิจัยพบว่า ไก่เป็นสัตว์ที่ปรากฏทั้งในวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมเมียนมา ทำให้เห็นว่าคนมีความสัมพันธ์กับไก่ ในฐานะที่ไก่เป็น “สัตว์เชิงวัฒนธรรม” (สุกัญญา สุฉฉายา, 2560, น.11) ไก่จึงเป็นสัตว์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ในวัฒนธรรมไทย มีนิทานที่เกี่ยวกับไก่จำนวนมาก มีทั้งนิทานอิสป นิทานพื้นบ้าน นิทานชาดก เป็นต้น

การอ่านนิทานมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทย เนื่องจากการอ่านนิทานทำให้เพลิดเพลิน และฝึกทักษะการอ่าน ดังนั้นการใช้นิทานมาสอนภาษาไทยจึงทำให้เข้าใจวัฒนธรรมและเป็นการฝึกทักษะภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษและการคิดวิเคราะห์โดยใช้นิทานพื้นบ้านไทยซึ่งนำนิทานพื้นบ้านไทย 3 เรื่องมาแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วสอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความคุ้นเคยกับเนื้อหานิทานพื้นบ้านไทยทั้ง 3 เรื่อง ช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของนิทานที่เป็นภาษาอังกฤษ และพัฒนาทักษะการอ่านมากขึ้น ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้นิทานจึงสามารถใช้กับนักศึกษาชาวเมียนมาได้ ผู้วิจัยพบว่านิทานใช้ภาษาง่ายและให้ความบันเทิง มีเรื่องธรรม ความเชื่อ และวัฒนธรรมต่าง ๆแทรกเข้าไปด้วย จึงเหมาะกับผู้เรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงนำนิทานที่นักศึกษาเมียนมาคุ้นเคยมาสร้างเป็นสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย

ผู้วิจัยนำนิทานชาดกมาสร้างเป็นสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสอนคำศัพท์ การอ่านจับใจความ และการอ่านวิเคราะห์จากตัวบทอ่าน นักศึกษาชาวเมียนมาได้เรียนคำศัพท์แล้วแต่งประโยค สามารถนำไปใช้ในบทสนทนาในชีวิตประจำวัน เมื่ออ่านจับใจความแล้วนักศึกษารู้จักวิธี การจับสาระสำคัญจากเรื่อง จึงเขียนสรุปได้ ทำแบบฝึกหัดได้ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ตัวละครได้ แนวการวิเคราะห์ที่ได้จากเรื่องนี้สามารถนำไปวิเคราะห์กับเรื่องอื่นได้ ดังนั้นนิทานที่เกี่ยวกับไก่จึงนำไปสอนภาษาไทยแก่นักศึกษาชาวเมียนมาได้

บรรณานุกรม

- ทศพล จังพานิชย์กุล. (2547). *คู่มือไหว้พระธาตุประจำปีเกิด*. กรุงเทพมหานคร: คอมม่า.
- พระสุธีธรรมมานูวัตร. (2557). พุทธศาสนาในประเทศไทย (เมียนมา): ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ทางสังคม. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 2, 1-13.
- พสธร สุขเสน. (2560). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษและการคิดวิเคราะห์โดยใช้นิทานพื้นบ้านไทย. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย อันดับที่ 30 ภาษาไทยวันนี้ เล่มที่ 6*. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2543). *พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุททกนิกาย ชาดก เล่มที่ 3 ภาคที่ 4 (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- บุปผา คุณยศยิ่ง และ รัตนา พรหมพิชัย. (2542). *ไก่. ในสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ เล่มที่ 1*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ศิริพร ฐิตะฐาน ณ ถกลาง. (2539). *ในท้องถิ่นมีนิทานและการละเล่น: การศึกษาคติชนในบริบททางสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- ศิริพร ณ ถกลาง. (2545). *ชนชาติไทยในนิทาน : แลลวดแฉ่งคติชนและวรรณกรรมพื้นบ้าน*. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- ศิริพร ณ ถกลาง. (2558). *เรื่องเล่าพื้นบ้านไทย ในโลกที่เปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- สุกัญญา สุฉายา. (2560). *อนุภาคการชนไก่ในนิทานเรื่องพระรถเมรี: ร่องรอยสู่ความเป็น “เมือง” ในสุวรรณภูมิ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะกรรมการฝ่ายวิจัย, ภาควิชาวรรณคดี ภาควิชาภาษาไทย ภาควิชาดนตรี, นางสิบสอง-พระรถเมรีศึกษา. (น. 11)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Su Su Khin. (2554). การพัฒนาการเรียนการสอนของภาควิชาภาษาไทย ณ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศ ย่างกุ้ง ใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 การเรียนการสอนภาษาไทยในเอเชีย (น. 11). กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2544). *เลี้ยงไก่พื้นเมืองไทยสู่ภัยเศรษฐกิจ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- อารยา อนันต์ประภคิต. (2559). *สภาพการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา. (สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.